

„MEGPRÓBÁLUNK SEGÍTENI EZEKEN AZ EMBEREKEN”

GYENGÉNLÁTÓK KÖZÖSSÉGE

Interjúalany:

G. Gabriella (45 éves), Mohács

Gyermekkorában szülei mennyiben segítették a tanulmányait, milyen kapcsolat volt önök között?

G. Gabriella vagyok, mohácsi lakos. A szüleimmel kapcsolatban annyit, hogy sajnos édesapám nagyon korán halt meg, öt éves voltam. Édesanyám egyedül nevelt fel, ő mindent megadott ahhoz, hogy a tanulmányaimat folytathassam. Komlón az egészségügyi szakközépiskolában végeztem el a középiskolát, utána bölcsődében dolgoztam mint gyermekgondozónő. Utána még elvégeztem egy gyógypedagógia szakot, ahol öt éven keresztül a bölcsődében autista gyerekekkel foglalkoztam. Sajnos '96-ban közbejörttek egészségügyi problémák – a szembetegségem, szürkületi vakság, és két gerincérv műtét –, ami megakadályozott abban, hogy a gyerekek között dolgozzak, így leszázalékoltattak, rokkantnyugdíjas lettem.

Van egy lányom, 21 éves, egyetemista, bölcsészkarra jár, kommunikáció-médiatudományra. Egyedül nevelem, neki is ugyanúgy megadok minden lehetőséget, hogy tanulmányait folytathassa, hisz az édesanyámtól is ezt a példát kaptam. Még annyit, hogy Mohácson van egy rehabilitációs foglalkoztató, ott dolgozom mint rokkantnyugdíjas. Ezt muszáj volt elvállalnom, hogy a lányom egyetemi tanulmányait folytathassa.

Fiatalkorában voltak-e olyan közösségek, amelyeknek az összejövetelein résztvett?

Igen, voltak. KISZ-titkár voltam sokáig, tehát ez egy nagyon jó közösség volt, akkor a munkahelyen. A KISZ-titkári funkció olyan volt, hogy állandóan összejövetelek voltak, nagyon jól éreztük magunkat. A munkahelyen szakszervezeti

bizalmi voltam. Ott is kialakultak a jó közösségek, így nagyon sok tapasztalatot tudtam szerezni.

Ahol élt, voltak szakkörök vagy helyi közösségek?

Azok nem...

Most milyen közösségben vesz részt?

2006. március 6-án itt Mohácson megalakult a Vakok és Gyengénlátók Baranya Megyei Egyesületének a körzeti csoportja, és ennek a vezetője lettem. A körzeti csoport felvállalta a mohácsi és a kistérségekhez tartozó látássérültek képviselését, illetve érdekképviseletét, valamint segítséget nyújt az érdekérvényesítés területén is. A taglétszámunk körülbelül 110 fő, információim szerint Mohács és térségében ennél sokkal több látássérült van. Elmondanám, hogy a körzeti csoport elég nehezen indult el, lépésről lépésre haladtunk előre, de aztán a nagy propagandamunkának köszönhetően sikerült elérni azt, hogy minél több látássérült értesüljön arról, hogy Mohácson működik ez a körzeti csoport. Ez annak köszönhető, hogy nagyon jó a kapcsolatunk az önkormányzattal, a Baranya Rádióval, a kábeltévével, a mohácsi Csele tévével, a hirdetőújság szerkesztőjével és a Családsegítő Szolgálattal. Szórólapon is hirdetjük magunkat, tehát így a legkisebb kistérségekben is a polgármesteri hivataloknál ki van függesztve faliújságon, hogy működünk.

Le kell-e mondania valamiről a közösségi tevékenysége érdekében?

Hát végül is nem, mert ezt társadalmi munkában vállaltam el. Annyit szeretnék elmondani, hogy Pécssett a Vakok és Gyengénlátók Baranya Megyei Egyesületében elnökségi tag is vagyok, tehát én nagyon sok információhoz hozzájutok. Két évvel ezelőtt azért vállaltam el a körzeti csoport vezetését, mert az előző években nagyon sok látássérülttel beszéltem, és Mohácson és térségében sajnos a vakok és látássérültek valamilyen szinten háttérben voltak, nem tudtak a különböző lehetőségekről, kedvezményekről, támogatásokról, és úgy gondoltam, hogy elvállalom, és megpróbálok segíteni ezeken az embereken.

Minden hónap második és negyedik hét keddjén ügyfélfogadást tartok. A lakosság, a tagság és az érdeklődők felkeresnek problémáikkal, gondjaikkal, ügyintézésrel kapcsolatban. Nagyon sokan érdeklődnek a fogyatékosági támogatás iránt. Elmondhatom, hogy nagyon sok látássérültnek tudtunk ez ügyben segítséget nyújtani, itt gondolok a pályázatokra, önálló segédeszközökre. Nagyon sokan értek el eredményt pályázaton, mióta megalakult ez a körzeti csoport. Az utazást, fogyatékosági támogatást is nagyon sokan megkapták, ami annak köszönhető, hogy nálunk működik ez a csoport.

Olvastam arról a képművészetben, hogy lehet igényelni különböző számítástechnikai eszközöket, műszaki cikkeket.

Igen. Itt az egyesületen belül minden évben ingyen számítástechnikai tanfolyamon lehet részt venni, valamint masszór tanfolyamon is. Úgy működik, hogy Pécsre kell beutazni, az egyesület központjába.

A körülbelül száz tagból hányan vannak, akik rendszeresen megjelennek?

Hát igen, mondtam, hogy körülbelül két éve alakult meg a körzeti csoport – szerettem volna klubdelutánokat beiktatni –, ez még nem nagyon valósult meg. Inkább ügyfélfogadásra jönnek a látássérültek. Sajnos jellemző rájuk, hogy annyira beszűkülnek, hogy nem akarnak kimozdulni, és ezért szeretnék valamilyen úton-módon programokat beiktatni. Egyébként Pécsre is bejárunk többen klubdelutánokra, különböző rendezvényekre. Itt Mohácson is egy évben kétszer-háromszor tartunk különböző rendezvényt. Most volt a Fehér Bot világnapja, itt egy műsoros családi estet szerveztünk, ahol látássérült felnőttek, gyerekek adtak nagyon szép, színvonalas műsort. Karácsonyi ünnepséget rendszeresen tartunk, ahol szintén műsorral egybekötve a mohácsi Széchenyi Térségi Általános Iskola diákjai, illetve a Boldog Gizella diákjai adtak nagyon szép műsort. Ezt minden évben mi rendezzük.

Sokan vesznek részt rendszeresen ezeken az összejövetelen?

Hát ők még annyira sokan nincsenek, de tapasztalataim szerint egyre többen érdeklődnek. Nagykállón volt egy négynapos kirándulás, ami nagyon jól sikerült. Veszprémben lesz augusztusban egy, úgyhogy most már egyre többen érdeklődnek és eljönnek ezekre a programokra és kirándulásokra.

Hogyan toboroznak új tagokat?

Az önkormányzati hirdetőújság szerkesztőjével nagyon jó a kapcsolatom, meg a mohácsi kábeltévével, Csele TV-vel. A képűjságon keresztül olvashatják a hirdetéseinket. Pécsen nincs meg ez a lehetőség, és erre büszkék is vagyunk, mi mohácsiak, hogy milyen jó a kapcsolatunk, mert mi a látássérülteket mindig tudjuk tájékoztatni.

Ez nagyon fontos?

Igen, ez nagyon fontos. Leveleket küldünk a tagoknak. Egy évben kétszer-háromszor küldök levelet, egy részletes tájékoztatót a programokról, meg a taggyűlésekről. Sajnos ennél többet nem tudunk nyújtani, mert az anyagi fedezet olyan, hogy nem tudunk több programot felvállalni, pénzforrás hiányával küszködünk. Az önkormányzattól csak annyi pénzt kapunk, hogy a bérleti díjat ki tudjuk fizetni. Próbáltunk támogató – kérő leveleket is küldeni, de a tapasztalatunk az, hogy nem nagyon adakoznak a különböző nagyobb cégek. Kiemelném itt azért a Mohács és Vidéke Takarékszövetkezetet, aki 10 000 Ft-ot adott nekünk. Máshonnan nem nagyon kaptunk, de most megpróbálunk másfelé orientálódni. Hátrányunk, hogy sajnos a Baranya Megyei Egyesület bankszámlája van megadva, és én ettől tartok, hogy ezért is nem adakoznak annyira, mert úgy gondolják, hogy talán a mohácsi körzeti csoport ezt nem kapja meg. Azt szeretnénk elérni, hogy a mohácsi körzeti csoportnak külön bankszámlája legyen és így talán több pénzhez tudunk jutni. Sajnos semmiféle más programot nem tudunk felvállalni, csak ezt, hogy ügyfélfogadást tartunk, különböző összejöveteleken valamilyen pénzforrás, szponzor... gondolok itt arra, ha valamilyen rendezvényt tartunk. Itt Mohácson a boltok, üzletek azért szponzorálják a tombolatárgyakhoz szükséges összeget.

A közösségen belül kialakultak kisebb csoportok? Vannak olyanok, akik máskor is találkoznak, programokat szerveznek, kirándulni járnak együtt?

Pécsre szoktunk bejárni időközönként – mint említettem – különböző rendezvényekre, és az egyesületen belül is vannak közös kirándulások. Mohácson működik a Hangoskönyvtár, ahol lehet kölcsönözni hangkazettákat. Még el szeretném mondani az akadálymentesítéssel kapcsolatban, hogy itt nagyon nagy eredményeket értünk el. Erre büszkék is vagyunk. Mióta megalakult a körzeti csoport, kérésünkre Mohácson is működnek a villanyrendőröknél a hangos lámpák, a járdákat, útburkolatokat, járdaszegélyeket, lépcsőket, lépcsőtagok felfestését is megcsinálták kérésünkre. Tervünk van még. Most fogok majd menni az önkormányzathoz, hogy szeretnénk elérni, hogy a buszpályaudvaroknál, a bankoknál, a polgármesteri hivataloknál, a kórháznál, az SZTK-ban nagy betűvel legyenek a táblákon a szövegek és Braille-írással. Azt szeretnénk a bankoknál elérni, hogy a sorszámok, ne kivilágítva legyenek, hanem hangosan mondják be, hogy ha bejön egy látássérült, akkor tudja, hogy ő kerül sorra. Még azt is, hogy ilyenkor a biztonsági őrök egy kicsit több segítséget nyújtsanak a látássérülteknek.

Meséljen nekem arról a két emberről, aki a közösségen belül a legközelebb áll ön-höz!

Van B. Istvánné, rendszeresen eljön az ügyfélfogadásra, 45 éves. Olyan, hogy nagyon nagy az érdeklődése, és sok segítséget nyújt nekem.

Van Cs. László, ő már idősebb, 62 éves, rá is nagyon lehet számítani, mert megvan benne a segítőkészség, az odafigyelés. Ők a programokon mindig részt vesznek, a csoporttal együtt járnak kirándulni.

Meg van S. József, aki zenész, egyébként vezetőségi tag, rá is nagyon sok mindenben lehet számítani. Tehát ez a három fő az, aki úgy rendszeresen részt vesz a programjainkon, ők azok, akik aktívak.

Miről szoktak beszélgetni?

Mindennapos dolgokról, nemcsak a látássérültekről, hanem a hétköznapi dolgokról, meg ami éppen spontán jön.

Honnan ismerik egymást, a klubból?

B. Istvánnét a klubból. Ahogy megalakult a körzeti csoport, felkeresett. Neki nagyon sokat tudtam segíteni az ügyintézésben. Nem ismertem előtte, Cs. József meg S. József azon a munkahelyen dolgoztak, ahol én, és úgy jöttünk össze. Ők vezetőségi tagok is, akikre tudok számítani.

Van az egyesületben olyan személy, akinek a véleménye jobban számít?

Igen, van, B. Istvánné nagyon tájékozott, amit ő mond, azon úgy elgondolkozom, de általában azért közösen döntünk.

Van önök között valamilyen függőségi viszony?

Függőségi? Nem, nem mondhatnám...

Közügyekről szoktak beszélgetni?

Arról is szoktunk beszélgetni, nemcsak kimondottan a látássérültekről, szembetegségekről, hogy így mondjam az egészségügyi dolgokról, hanem munkahelyről, a gazdasági helyzetről, főleg. Ami mindig elhangzik, a kormány meg satöbbi, meg... Erről mindig beszélgetünk.

A közösségen kívül vannak olyan személyek, akikkel viszonylag rendszeresen találkozik?

Igen, igen vannak. Körülbelül olyan 10 fő, akik néha azért betévednek: F. Bálintné, és S. Éva.

Ők idősebbek. Éva néni már kicsit olyan 60 felé van, F. Bálintné olyan 50 körüli. Ez a másik célom, hogy szeretném, hogy minél több fiatal eljönne, hogy részt vennének az ügyfélfogadáson vagy a programjainkon.

Sok fiatal látássérült van?

Igen, vannak. Például ilyen rendezvényeken. Azon lepődtem meg, mikor volt a rendezvényünk a Fehér Bot Világnapja alkalmából – valami 60-70-en voltunk – és nagyon sok volt a fiatal látássérült. Nagyon jól érezték magukat. A vidékiek közül Dunaszekcsőről érkeznek nagyon sokan. Csak azért jönnek be, hogy beszélgessünk egy kicsit mindennapos dolgokról.

Vannak még diákjaink – Mohácson vagy négy diák, négy vak diák –, ketten Pestre járnak a Vakok Iskolájába, ők mohácsiak szintén, másik kettő itt Mohácson jár iskolába. Ők tavaly nyertek pályázatot, 20-20 000 Ft-ot kaptak. És ez mind annak köszönhető, hogy itt nálunk működik ez a csoport. Mind a három diák kapott számítógépet is. Ez nagy segítség.

Olyan különleges gépeket kaptak, amin látássérülteket segítő programok vannak?

Igen, van rajta Braille-írás, meg ez a kazetta, ami beszél, tehát a beszélő számítógép, a legújabb, ami van.

Akikkel nem a közösség révén tartja a kapcsolatot, velük miről szoktak beszélgetni?

Hát én megmondom őszintén, arról, hogy milyen lehetőségek vannak, pályázatok.

Ezek az ismerősei – akik nem a közösség tagjai – szintén látássérültek?

Éva nem, még Cs. Máriát mondanám, ő nem látássérült. Ő is nagyon sokszor felkeres engem, eljön az ügyfélfogadásra. Most volt velünk Nagyállón egy négynapos kiránduláson, nagyon jól érezte magát, nagyon segítőkész volt, tényleg odafigyelt. Nemcsak erről beszélgetünk, hanem mindennapos dolgokról. Van témánk...

Társadalmi, gazdasági kérdésekről, tévéről, rádióról?

Igen, igen...

Van függőségi viszony ebben a kisközösségben önök között?

Végül is nincs.

Van olyan, akinek a döntése jobban számít, mint a többieké?

Nem, közösen, döntünk, nincs ilyen.

Honnan ismerik egymást?

Cs. Máriát nagyon régről ismerem. Ő csatlakozott ide hozzám. Nálunk az egyesületnél bárki pártoló tag lehet, tehát ahhoz nem kell látássérültnek lenni, tehát ő is ugyanolyan tagja lehet az egyesületünknek, ugyanúgy részt vehet a programjainkon, javaslatot tehet, csak a döntésbe nincs joga.

Éva néni, Cs. Éva néni... Mindig bejön és beszélgetünk. Nem látássérült, ő is olyan pártoló tag.

Ők miért állnak önhöz közelebb?

Nem tudom. Volt egy rendezvényünk, nagyon jól érezték magukat. Kis látássérülteket kísérték ide, és azóta úgy rendszeresen eljönnek. Szeretnek idejárni.

Az eltelt két év alatt mennyire volt jellemző a tagok kicserélődése?

Mennyire jellemző? Hát sajnos még nagyon az elején vagyunk, nagyon hosszú időnek kell lennie, hogy nagyon szépen beinduljon ez a körzeti csoport, tehát akik meglátogatnak bennünket, azok – hogy mondjam – nem hagynak el bennünket. Azok ugyanúgy visszatérnek, nem mennek máshova, hanem inkább mindig jönnek, hogy: na, Gabi, mi van, hogy van...

Vannak olyan időszakok, amikor többen jönnek, mint máskor?

A nyári időszak, ez egy kicsit lazább, amikor nem nagyon jönnek. Ilyenkor mindenki nyaral, meg meleg is van. Ősszel, akkor szoktuk inkább a programokat megszervezni, a kirándulásokat, ilyenkor nyáron. Hajókirándulást szeretnék még megszervezni Mohácson, most van folyamatban. Meghívánk a Baranyában élő látássérülteket is, és szeretnénk ősszel egy szavalóversenyt megszervezni, ahol látássérültek szavalnak. Egy József Attila-verssel lehetne indulni, vagy egy Váci Mihály-verssel és a Baranyában élő látássérülteket ide meg szeretnénk hívni.

Hogyan kommunikálnak egymással a tagok és a vezetők?

Bejönnek az ügyfélfogadásra. Meg interneten keresztül lehet még hozzájutni az információkhoz. Pécssett van az egyesület, ahol az összes információt, pályázatokat, ami létezik, azt mind Interneten keresztül el lehet olvasni, meg a nyomtatványokat ki lehet nyomtatni. Mivel én megyei elnökségi tag is vagyok, havonta járok elnökségi ülésre, és ott amilyen új információk vannak, azokat már én rögtön hirdetem.

Döntéshozatalkor hány ember ül össze és tárgyalja ezt meg?

Itt Mohácson per pillanat a körzeti csoportnál háromfős a vezetőség, mi hárman állítjuk össze a programokat, és mi is döntünk.

A tagoknak ebbe van beleszólása?

Persze, hogy van beleszólásuk. Mi azt megvitatjuk a vezetőségi ülésen és akkor eldöntjük, hogy akkor hogy legyen tovább.

Az egyesületi tagok szoktak kommunikálni egymással az ügyfélfogadási időn kívül is? Szoktak találkozni más helyen?

Máshol? Hát most nem tudom, hogy erre mit feleljek. Utcán szoktunk találkozni, akkor szoktunk beszélgetni, úgy máshol nagyon nem.

Vannak-e a közösségen belül olyanok, akik gyakrabban beszélnek, többször találkoznak, felhívják egymást?

Van, igen, igen. Van, mikor engem is otthon felhívnak telefonon, meg van olyan, hogy hárman-négyen tartják a kapcsolatot egymással, mennek külön kirándulni.

Vannak-e a közösségen belül olyanok, akik akadályozzák a közös munkát?

Nincs, ilyen nincs, mert nagyon örülnek, hogy működik nálunk ez a körzeti csoport. Olyan visszajelzéseket is hallottam – meg mondják is nekem –, hogy milyen jó, hogy van ez a csoport, mert így tudnak a problémájukkal hova menni. Másrészt pedig nem kell ezért Pécsre beutazni, mert végül is én ugyanúgy el tudom intézni a problémájukat. Ha nem, akkor én bemegyek Pécsre, és ott az elnök úrral tárgyalom meg a dolgot, vele konzultálok és úgy döntünk.

Mennyire tartják sikeresnek a tagok, illetve a vezetőség a közösség működését? Mennyire érzik úgy, hogy a kitűzött célt el tudják érni?

Értékelik nagyon, mert tavaly is körülbelül hetvenen nyertek pályázaton, önálló életvitelre való segédeszközökre, telefonra, mobiltelefonra, számítógépre. Nagyon sok lehetőség van, amire lehetett pályázni, gondoljunk az optikai cikkekre satöbbi, és itt örömmel mondhatom, hogy mindenki megkapta. Úgyhogy ilyen nincs, hogy valamilyen úton reklamálnának. Inkább örülnek annak, hogy van ez a lehetőség.

Az ön tudomása szerint mennyire jó érdekérvényesítők a hasonló közösségek?

Tavaly Mohácson és térségében sokkal több tag nyert pályázaton, mint Pécsen. Itt nagyon fontos a propagandamunka.

Gondolom, a pécsi szervezet nagyobb?

Persze, mert mi – a Baranyai Megyei Vakok és Gyengénlátók Egyesületének a körzeti csoportja – körülbelül két éve működünk. Végül is mi az egyesület munkáját

segítjük. Mohács és térségében a látássérültek nem Pécsre mennek a problémáikkal, mint két évvel ezelőtt, hanem hozzám jönnek. Itt nálam lehet igazolványhoz jutni, ami nagyon nagy előnyt jelent a látássérülteknek. Azért szeretnék nagy propagandamunkát, hogy minél több látássérült legyen tag az egyesületünknel, mert ezzel az igazolvánnyal érvényesülhet a legjobban, így juthatnak a legjobban a pályázatokhoz, az utazáshoz, mert a vaksági igazolvánnyal 90%-osan utazhat távolsági járatokon, plusz a kísérő is 90%-osan, a helyi közlekedésben pedig az ország bármelyik területén a látássérült ingyen utazhat.

Az utazáson kívül még milyen egyéb kedvezményt kapnak a vakok igazolványával a látássérült személynek?

A pályázatok; az önálló életvitelhez szükséges segédeszközökre. Most is van pályázat, amit augusztus 4-ig lehet benyújtani, itt is csak azok kaphatják meg, akik tagok. Van a telefontámogatás, amit két évente lehet benyújtani. Hirtelen most nem is jut úgy más az eszembe. Utazás, telefon, akkor a különböző rendezvényeken, koncerteken például, a vaksági igazolvánnyal ott is kedvezményes, egyéb fürdőhelyeken, például Harkányban is vaksági igazolvánnyal fele áron, több, mint a fele áron mehet be a strandra... más nincs.

A közösség tagjai milyen helyzetekben kapnak segítséget egymástól?

Hát igen, ez jó kérdés. Tapasztalatból csak annyit, hogy mondjuk a boltokban, üzletekben nem tapasztalható, hogy bemegy egy látássérült és segítenek. Például én is voltam Mohácscon az egyik üzletben, szóltam a biztonsági őrnek, hogy segítsen, meg az eladónak, aztán semmi hatás.

Ahol én lakom, a lakótelepen, ott már tudják, hogy én látássérült vagyok, szóval készségesen segítenek. Valahogy nincs meg ez a segítőkészség az embereken, hogy kicsit odafigyelnének a látássérültekre. Aki nagyon rosszul lát, az általában kísérővel megy. Csak ennyi lenne, hogy egymáson egy kicsit segítsünk, egy kis odafigyelés, semmi más.

A tagok életminőségében érezhető-e változás azóta, amióta léteznek az önök egyesülete, és segítséget tudnak egymásnak nyújtani?

Múltkor egy ügyfélfogadó délutánon jött egy anyuka – aki látássérült, teljesen vak – kapott egy számítógépet, és ő készségesen felajánlotta egy látássérültnek, mert neki volt még pluszban CD-lejátszó, mondta, hogy akinek szüksége van rá, szívesen átadja. Meg így jönnek, próbálnak nekünk segíteni, átadni a dolgokat.

Számítógéphez ingyen lehet hozzájutni, vagy valamekkora hányadát ki kell fizetni?

Hát tavaly ketten nyertek számítógépet ingyen kapták a [...] felajánlásával, Pécsről, és nekem most ígértek Pestről egyet, amiért nem kell fizetnem.

Mivel nincs saját irodánk, ezért én otthonra fogom megkapni, és otthon tudok majd vele dolgozni, mert a Nyugdíjas Székházban kaptunk bérleti helyiséget. Mondtam, hogy két éve alakultunk meg, úgyhogy nagyon az elején vagyunk. Nekem még mindig az a célom, hogy minél többen értesüljenek arról, hogy működik ez a csoport, és minél többen jöjjenek el. Szeretnék nagyon soknak segíteni még sok mindenben, mert megvan a lehetőség. Vannak olyanok, akik már tíz éve tagok, vagy húsz éve tagok és olyan lehetőségekről maradtak le, ami nekik már régóta járt volna. Hát nem is tudom, hogy most mekkora létszámról beszéljek, akiknek eddig segítettünk. Van itt több olyan fiatal, aki tehát vak, egy olyan tanfolyamot beindítani Mohácson, hogy a Braille írást meg tudják tanulni. Mert megjelennek már olyan újságok – van a Vakok Világa – meg egy másik, a... Pontosan most sajnos nem jut eszembe az újság neve, ahol rendes géppel van írva és Braille-írással.

A pécsi egyesületen kívül van-e még olyan szervezet, amellyel tartják a kapcsolatot?

Igen, van. A Komlói Körzeti Csoport, van a Szigetvári Körzeti Csoport és a Siklósi Körzeti Csoport. Velük is tartom a kapcsolatot, Mohácson a rendezvényeinkre őket is meghívják, és nagy létszámmal eljönnek.

Milyen gyakran szoktak találkozni?

Egy évben kétszer tartunk nagyobb rendezvényt, és azokra eljönnek. Nagyon jól érzik magukat, mindig kérdezik, hogy mikor lesz megint valami rendezvény. Ők rendszeresen meglátogatnak bennünket. Olyan is előfordult, hogy például ügyfélfogadási napokon, délutánokon, Pécsről és Pécs környékéről is eljönnek, meglátogatnak, de volt olyan, hogy volt a busójárás, a farsangtemetés, akkor szintén meghívtuk őket.

A közös munka során előfordulnak problémák?

Nincs, nincs. Hát végül is együtt tudunk működni. Nincs úgy különösebb probléma.

A pályázati eszközbeszerzés mennyire sikeres náluk?

Azt is elmondom önnek, hogy büszkék vagyunk, mivel Mohács és térségében a tagok nálunk nyerték a legtöbb pályázatot. Azért is volt ez így, mert rendszeresen informáltuk a tagságot, meghirdettük, nem is egyszer, és akkor olyanok is jöttek el Pécsről csak úgy spontán bejöttek, megkerestek, és én adtam oda a kezükbe a nyomtatványt, és mondták, hogy jó, hát ők nem is tudtak erről, például Pécssett.

Fontos lenne, hogy a vezetők továbbadják az információkat?

Igen, elnökségi ülésen sajnos kevés vagyok, mert amit én nem szavazok, vagy ellenzem, mondjuk én egyedül nem szavazok, akkor a másik három szavaz, nekem ebből kicsit hátrányom van, mert sok mindenben – úgy a problémamegoldásában meg a programokban meg egy két dologban –, szóval úgy nem értenek velem egyet...

Ha nem lenne az egyesület itt Mohácson, vagy akár Pécssett a vakoknak, illetve gyengénlátóknak mennyire lenne lehetőségük eredményesen pályázni?

Én ezért is vállaltam el, hogy Mohács és térségében a látássérülteknek segítsék. És azóta büszkén mondhatom, hogy nagyon jól működik.

Pécs egy viszonylag nagy város, és ilyen kevesen jutottak hozzá a különböző pályázatokhoz, nem tudom, hogy ott... Úgy látom, hogy ott az a probléma, hogy nincsenek kellően informálva a látássérültek.

Belelátanak-e kívülállók az önök munkájába? Hogyan ítélik meg a munkájukat?

Belelátanak a munkánkba, mert végül is az önkormányzat felé egy pályázatot kell benyújtani, tehát nekem le kell fektetnem, meg kell írnom mindent, hogy ebben az évben mit csináltunk, mit dolgoztunk, és mi a tervünk a következő évre.

Olyan programokat szoktak-e szervezni, ahol vakok, gyengénlátók és látók is részt vesznek?

Igen, van ilyen, mert végül is a különböző programokat úgy szervezzük, hogy meghívunk kívülállókat is, és a látássérültek kísérével jöhetnek, vagy pedig a közeli hozzátartozójuk, baráti körük. Múltkor is idegenek jöttek, voltak látássérültek, meg nem látássérültek.

Ilyen programokat közösen szerveznek?

Egy évben kétszer, mert az anyagi fedezetünk olyan, hogy sajnos nem tudunk több programot felvállalni. Egyébként nagyon nagy tervem volt, mikor elvállaltam, nagyon szerettem volna a sport felé is irányulni, mert Komlón működik a körzeti csoport, ahol van tekepálya, és a komlói körzeti csoportban annyira jól versenyeznek a látássérültek tekében, hogy ők járnak külföldre is, meg az ország másik részeibe is különböző sportrendezvényekre.

Járnak versenyekre?

Most Miskolcon voltak, előtte Horvátországban. Annyi mindent szeretnék elérni, de mondom, még nagyon az elején vagyunk. Szóval még nem tudom, hogy hogyan, vagy milyen formában, itt sajnos az anyagi gondok kerülnek előtérbe, ehhez mind pénz kell.

Elképzelhetőnek tartja, hogy a későbbiekben nagyobb támogatásban részesüljenek?

Igen, mert a programjainkat mindig meghirdetjük, meg ha valami nagyon jól sikerül, akkor köszönetet mondunk, és 51 000 Ft-ot kaptunk most az önkormányzattól.

Egyszeri juttatásként?

Igen. A Baranya Megyei Egyesülettől semmiféle támogatást nem kapunk. Én társadalmi munkában vállaltam el, és sajnos nekem ez hátrány is, az ügyintézés amit sajnos én intézek otthon telefonon. Többször is említettem Pécssett elnökségi ülésen, azt mondták, nem tudnak semmiféle támogatást adni.

A pécsiektől kérhetnek támogatást?

Kérhetünk, csak nem adnak... Azt mondták, nincs pénz... Nem tudnak adni. Ők küldik a körlevelet, és akkor nekem kell itt Mohács és térségében tájékoztatnom a tagságot, hogy milyen lehetőségek vannak. tévé, rádió, hirdetőújság, meg az interneten, ami fent van. Vagy hogy olyat is megteszek, hogy felhívom, tudom, hogy egy községben – Szekcsőn vagy Palotabozsokon, Mohács és térségében valamelyik helyen – tudom, hogy több látássérült él, vagy Lánycsokon, egy személyt felhívok, elmondom, hogy ez van, ezek a lehetőségek, vagy ilyen program lesz, és akkor megkérem, hogy ott a faluban adja tovább s akkor így szájról szájra jár.

Hatékony?

Igen. Vagy a leveleket is úgy oldom meg, hogy itt helyben mi vezetőségi tagok hordjuk szét a leveleket, vidéken pedig ugyanúgy, ha tudjuk, na van egy olyan vidék, hogy sok a látássérült – Szekcsőn azt hiszem 15 – él, akkor – csak egy példát mondom – egyvalakinek odaadom a levelet, és akkor ezzel is spórolunk a postaköltségen.

Miért tartja fontosnak ezt a munkát?

Miért tartom fontosnak? Mert segíteni szeretnék nekik. Segíteni szeretnék. Nagyon gondolkodtam – engem már sokszor felkértek Pécsen, hogy vállaljam el a körzeti csoport vezetését, aztán valami miatt mindig úgy idegenkedtem, és akkor egyszer csak úgy egyik éjszaka vagy reggel felébredtem, gondolkodtam, meg ahogy beszéltem több látássérülttel is, úgy elgondolkodtam, hogy mennyi mindentről nem tudnak és nem használják ki ezeket a lehetőségeket. Úgy gondoltam, hogy megpróbálom ezeken az embereken segíteni, és akkor bementem Pécsre, említettem, hogy elvállalom, és egyedül megszerveztem az alakuló gyűlést, a tévé kint volt, és azóta a nagy propagandamunkának köszönhetően sikerült megalapítani a körzeti csoportot, nem beszélve arról, hogy nagyon sok sorstársnak tudtunk ez ügyben segíteni.

Milyen értékeket tartanak önök fontosnak a közösségen belül?

Hát... Nem tudom. A segítőkészség. Hogy közvetlenek egymással, ha tudnak, segítenek egymáson, vagy ha hallanak valamit... Az a probléma, hogy ha már 5-6 éve menne a körzeti csoport, akkor nagyon sok mindentről tudnék mesélni meg beszélni, de mint említettem, még mindig nagyon a kezdet kezdetén vagyunk, úgyhogy... Hogy mondjam... Inkább a lehetőségeket próbáljuk biztosítani a látássérülteknek.

A kapcsolataikat mennyire kell mozgósítani, hogy valamit el tudjanak érni? Mekkora energiát fektetnek a célok elérésébe?

Végül is nekem olyan nagy erőt nem kell befektetnem, mert mint említettem, én ingyen hirdethetek is, és ez nekem előny... ha én Pécsről kapok információkat.

Mennyire van beleszólása a helyi döntésekbe a Vakok és Gyengénlátók Egyesületének?

Ilyen gyűlésekre nem nagyon hívtak meg. Ha valami problémám van, akkor fogadnak, elmondhatom, és ha olyan, akkor segítenek. De gyűlésre nem hívnak egyáltalán...

Lenne arra lehetőség, hogy jobban belelásson a helyi döntésekbe?

Hát szeretnék ebbe nagyon belefolyjni... Azt vártam, hogy majd küldenek meghívót, vagy valami... Mi taggyűlést tartunk minden évben egyszer Mohácson, ide szoktuk meghívni a polgármesteri hivataltól, családsegítőtől, akik el tudnak jönni.

Milyen jellegű a kapcsolatuk a Családsegítővel?

A Családsegítővel nagyon jó a kapcsolatunk, mint említettem, az ő segítségével hirdetjük magunkat szórólapon, és ha hozzájuk látássérült megy, akkor hozzájuk küldik.

Ismer a helyi döntéshozó apparátusból személy szerint valakit?

Ismerem őket, csak nem tudom, hogy ők minket mennyire... De személy szerint nem. Itt a Nyugdíjas Székházban van az ügyfélfogadásunk. A Nyugdíjas Székház vezetője, H. Ferencné azért az mellettünk van, őt külön kiemelném, mert mikor megalakult a Mohácsi Körzeti Csoport, ő nagyon sok jó tanáccsal ellátott, segített elkezdeni a munkámat.

Van önnek olyan ötlete vagy javaslata, amivel javítani lehetne itt Mohácson a gondokon?

A hangos lámpák működnek. Mint már említettem a pályaudvarokon szeretnénk elérni, hogy nagyobb betűvel legyen kiírva, hogy mikor hogyan indulnak a buszjáratok, kórházban, SZTK-ban, hivataloknál, bankoknál, ahol szintén nagy táblával lenne a szöveg és Braille-írással.

Valakinek ezeket a javaslatokat el tudja mondani a döntéshozók közül?

Igen, most szeretnék majd megkeresni egy olyan illetőt, aki ebben segíteni tudna. Végül is Pécssett voltam kerekasztal-beszélgetésen, akadálymentesítésről volt szó. Itt a mohácsi önkormányzattól is volt valaki – pontosan a nevét nem tudom –, végig-

hallgatta, meg a Pannon Volántól Mohácsról szintén, úgyhogy nagyon bízom benne, hogy ők most talán segítséget tudnak nyújtani.

Ha pályázaton Mohács város egy nagyobb összeghez jutna, akkor mit tartana fontosnak, mire fordítsák?

Hát én megmondom őszintén, nagyon szeretném elérni, hogy saját irodánk legyen, saját telefon, és így szerintem sokkal jobban tudnánk működni, meg lenne egy olyan helyiségünk, ahol a klubösszejövetelek lennének, vagy kisebb rendezvényeket tudnánk tartani. Aztán ahol különböző tanfolyamokat tudnánk beindítani...

Az egyesülettől elvonatkoztatva van olyan dolog, amit fontosnak tart a városban?

Nem, nincsen. Csak az akadálymentesítés, amire nagyobb hangsúlyt fektethetnének, hogy sokkal biztonságosabban tudnánk közlekedni. Például szeretném elérni, hogy a polgármesteri hivatalnál egy látássérült, hogy előtte odaszólna, hogy na most megy valami ügyintézésel kapcsolatban, akkor megvárna a látássérültet, és akkor föl kísérnék az irodába, és akkor ott mindjárt foglalkoznának vele, mert ezt is meg lehetne oldani. Mert szerintem itt a városban annyira jó a közlekedés, hogy egyszer-kétszer egy kísérével végigmegy a látássérült, aztán már egyedül is tud közlekedni, aztán már boltba tud menni, hivatalba, bankba el tud menni, intézni a dolgait. Mert így nem az lenne, hogy csak bent van a lakásban, hanem akkor neki is egy nagyobb bizalom, vagy nem is tudom, hogy fejezzem ki magam... ő is el tudná intézni a saját dolgait. Nem kellene mindig másra számítani, hogy most mikor, vagy ki tudja elkísérni, hanem ő saját maga el tudná intézni. Orvoshoz el tudna menni egyedül. Nem nagyon segítenek az emberek.

A tagok közül sokan részt vesznek ezeken a kirándulásokon?

Sokan, igen, elég sokan részt vesznek, úgyhogy mondom, most kezd úgy kialakulni, hogy úgy eljönnek, mert szájról szájra jár, hogy milyen jó volt, miért nem jöttél, meg stb., stb., és akkor én ebben nagyon bízom, hogy most majd egyre többen részt fognak venni. Végül is én mindig megemlítem, hogy tavasszal vagy hogy hova szeretnék menni, mit szeretnék – na most ezt a hajókirándulást szeretném még megszervezni.

Mikorra tervezik a klubdélutánok beindítását?

Hát én gondoltam, hogy minden hónapban egyszer egy délután. Az elején én próbálkoztam, kísérletezgettem, de valahogy nem tudom, nem...

Korábban volt erre kísérlet?

Nem, nem. Mohácson valahogy nem akarnak kimozdulni.

Vidéken – Szigetváron, Pécsen, Komlón – is ennyi programot szerveznek a közösségen belül?

Ennyit nem szerveznek. Komlón nem tudok sok mindent, ott általában a nőnapot szokták megszervezni.

A családja mennyire támogatja az ön tevékenységét?

Hát a család... A nővérem nagyon sokat segít, például ő a leveleket legépeli, fénymásol, ő nagyon sokat segít nekem.

Hogyan változik évről évre, hogy mennyi pénzből tud gazdálkodni a közösség?

Hát én megmondom magának, hogy csak annyi pénzünk van, hogy a bérleti díjat ki tudjuk fizetni, meg pluszban még 20 000 Ft-unk, amit tartalékolunk. Most két éve azon spórolunk – mert ugye 60 000 Ft a bérleti díjünk, ennyit kaptunk az önkormányzattól. Tavaly is ennyit kaptunk. Mivel most emelkedett a gáz, villany, abból kell kipótolni, úgylát nincs pénzünk.

De pályázatokból évről évre több van, nem?

Pályázatot mi Mohácsról nem tudunk beadni... Január 31-én adtunk be egy pályázatot, erre kaptunk az önkormányzattól 55 000 Ft-ot. 100-at kértünk és 55-öt adtak.

Országos szinten vannak-e eszközbeszerzési pályázatok, javultak-e a lehetőségek?

Folyamatosan, igen folyamatosan. Minden évben egyre jobb.

Uniós pályázatok?

Az egyik az egyesületi pályázat, az egyik, a telefonos, a pesti, az közhasznú pályázat, most nincs más... Vagy a pécsi klub szokott pályázatot adni számítógépre...

Az idejének mekkora részét köti le a telefonálás, levéllírás, az ügyintézés, a szervezés?

Így hirtelenjében nem is tudom összeszámolni, minden hónapban kétszer tartok fogadódélután, fél 3-tól 5-ig, akkor a hirdetéseket szervezem, rádióba szaladgálok, önkormányzathoz, hát annyira most nem szoktam kiszámolni, havonta vagy kéthavonta járok be Pécsre elnökségi ülésre, tehát ez egész délután, tehát sok..

Pécsett az elnökségi ülésen ön is másodkézből kapja az információkat, és itt Mohácson mégis hatékonyabban működik a közösség?

Igen, hatékonyabban. Ez a jó kapcsolatnak köszönhető. Meg gondolom munka is van vele, utánajárni, meg hogy mennyire aktív valaki. Mert ha én is csak ülnek, hogy majd lesz valahogy... Én azon vagyok, hogy ha adott a lehetőség, akkor igenis kapják meg a látássérültek...

A tagok mennyire hálásak önnek?

Megköszönik... Köszönöm. Ennyi.

A vásárláson kívül van olyan helyzet, ahol gyakran tapasztalnak hátrányos megkülönböztetést? Tehát olyan, ahol nem segítenek, ahol ez gyakran előfordul...

Van, van. Hát a bankoknál már szerintem úgy működik, hogy most már a rosszul látó talán el is megy. Egy kísérővel. De amint említettem, hogyha a sorszámot hangosan bemondják, akkor már... egy látássérült egyedül is tud intézkedni.

Pécsett vagy a környéki településeken – ahol van bank és egyéb ilyen helyek – van erre vonatkozó visszajelzés?

Van, van visszajelzés, hogy egyszerűen nincs segítőkészség. Hátrányban vannak. Tehát végül is hátrányos helyzetben vagyunk sajnos... Szerintem külföldön biztos, hogy teljesen másképp van.

Ezen a téren biztos, hogy változtatni kéne. Mindenki azt mondja, hogy rohan...

Igen, rohanó világ van... Nagyon fontos lenne a segítőkészség, mert a mindennapi életüket megkönnyítené. Ő is szerintem szívesen elintézné egyes bajos dolgait, lehet, hogy lassabban, de ha olyan segítőkészség lenne a hivataloknál, vagy üzletekben, vagy bárhol, akkor szerintem ennek nem lenne akadálya. Mert ez nem kerül pénzbe...

Nyugaton is mindenki rohan, de hát ott mégis működik. Akkor valószínű, hogy nem az lehet a fő probléma, hogy sietnek az emberek, hanem valami egyéb magyarázata van.

Hát én nagyon bízom benne, hogy többen segítenek. Ezek a hangos lámpák is nagyon jól működnek a rendőrlámpáknál. Mikor beadtam a kérvényt, nem is gondoltam volna, hogy ez ilyen hamar működni fog. Mert a lakótelepen lakom a Felszabon, és beadtam egy kérvényt, bementem a polgármesteri hivatalba személyesen, ott azt mondták, hogy írásban adjak be egy kérvényt, akkor beadtam, ezt az utakkal kapcsolatba is, a járdákkal. És egyszer csak jövök be a város felé, egyszer csak megszólal a jelzőlámpa. Jaj, hát én olyan boldog voltam, úgy örültem, na mondom ez nem

igaz, aztán most mindenki mondja, még olyanok is fordultak hozzám – jól látók –, hogy jaj, Gabi, ez milyen jó, ez még nekünk is nagyon jó.

A buszon az emberek mennyire segítenek, ha látják, hogy látássérült száll föl?

Lemennek és segítenek, igen. Segítenek, segítenek, úgyhogy végül is szólni kell. Meg kell említeni, hogy elnézést, nem látok jól, segítene leszállni a buszról. Úgyhogy ennyi.

Lócai Balázs László